

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/163

KARAR NO : 1984/461

ÖZET: 1402 sayılı Yasa'nın 13., 15.

ve ek-4. maddeleri kapsamına girdiği saptanmayan kaçakçılık suçuna ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Metin Bozkurt ve arkadaşları (8 sanık)

O L A Ğ : 24.12.1982 günü Bursa'da bir bıçaklama olayı üzerine, polis ta-

rafından sanıklardan Tahsin Şaşmaz'ın otomobilinde yapılan aramada 0.70 santigram esrar maddesi bulunduğu ve sanıkların ifadelerinde, uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptıklarını beyan etmeleri üzerine Bursa C. Savcılığı'nın 11.1.1983 günlü, ve 12 sayılı iddianamesinde sanıklar Metin Bozkurt, Ayhan Gözeri, Tamer Arinel, Süleyman Metin Tanrıverdi, Tahsin Şaşmaz, Nevzat Türkoğlu (Şaşmaz) isimli sanıkların uyuşturucu maddeleri satmak ve nakletmek maksadiyle teşekkül vücuda getirdikleri ve bu teşekkülü sanıklardan Tahsin Şaşmaz'ın yönettiği ve temin edilen eroinlerin 1981 yılından beri sanıklardan Metin Bozkurt, Ayhan Gözeri ve Nevzat Türkoğlu'nun İtalya ve İsviçre'ye uyuşturucu maddeleri naklederek henüz yakalanmayan Asım Akkaya isimindeki şahsa verip parasını mark olarak aldıkları, sanıklardan Tamer Arinel'in Tahsin Şaşmaz'ın şoförlüğünü yaptığı ve diğer sanık Süleyman Metin Tanrıverdi ile birlikte kaçakçılık suçuna yardım ederek teşekküle dahil oldukları ileri sürülerek TCK.nun 403/3-4-5-6., maddeleri ile tecziyeleri istenerek haklarında kamu davası açılmıştır.

İddianamenin altında Asım Akkaya yakalandığında ayrıca dava açılacağı ve bıçakla yaralama ve tabanca bulundurmaya suçlarından ayrı hazırlık evrakı düzenlendiği belirtilmiştir.

Bursa C. Savcılığı; 13.5.1983 gün, 12 sayılı ek iddianamesi ile 20.1.1982 günü İtalya'da yakalandığı anlaşılan sanık Asım Akkaya'nın yurtdışında uyuşturucu madde dağıtımını yapması nedeniyle TCK.nun 403/1-2-5. maddeleri ile tecziyesi istemiyle ayrı bir kamu davası açmıştır.

Gene Bursa C. Savcılığı, 20.5.1983 gününde, 12 sayılı ek iddianamesi ile sanık Vahap Laçın'ın sonradan yakalandığını ve diğer sanıklarla birlikte teşekkül vücuda getirerek uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptığını ileri sürerek TCK.nun 403/3-4-5-6. maddeleri ile tecziyesi istemiyle ayrı bir kamu davası açmıştır.

Her üç dava Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde birleştirilmiştir.

Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi; 15.2.1984 gününde, esas 1983/14, karar 1984/16 sayılı ile; sanıklara atılı suçun, uluslararası bir nitelikte olup bu haliyle devle-

tin siyasî, idarî, iktisadî, askerî güvenliğini bozacak nitelikte olduğundan 1402 sayılı Yasa'nın 2354 sayılı Yasa ile değişik ek-4. maddesi kapsamına girdiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 4 Nolu Askerî Mahkemesi; 31.5.1984 gününde, 1984/65-80 sayı ile; dosya kapsamına ve oluş biçimine göre, sanıkların teşekkül oluşturdıklarına ve yurtdışına uyuşturucu madde ihraç ettiklerine dair soyut iddiadan başka kanıt bulunmadığından ve soyut iddia maddi hiçbir kanıtla doğrulanmamış bulunduğundan, Bursa polisine intikal eden 24.12.1982 gününde, meydana gelen kavgadan sonra sanık Tahsin Şaşmaz'a ait otoda kırkaltı santigram esrar bulunduğu anlaşıldığından 1402 sayılı Yasa'nın ek-4. maddesinde belirgin olan öğeler oluşmadığından görevsizliğe karar vermiştir.

Böylece, her iki mahkemece verilen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş ve dosya Bursa C. Savcılığının 25.9.1984 gün, 1983/226 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi, Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, A. Mazhar Akman, A. Cemal Göğüş, Necati Karakış, Ergun Argon ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 5.11.1984 günlü, toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Dosya içeriğine göre olay 24.12.1982 günü bir bıçakla yaralama sonucu işe elkoyan polis tarafından sanıklardan Tahsin Şaşmaz'a ait otomobilde yapılan aramada 0.70 santigram miktarında esrar maddesinin bulunmasından ibarettir.

İddianamede sanıkların teşekkül vücuda getirerek uyuşturucu madde kaçakçılığı yaptıkları ileri sürülmüştür.

1402 sayılı Yasa'nın ek-4. maddesine giren kaçakçılık suçu devletin, siyasî, malî, iktisadî, askerî ve idarî güvenliğini bozacak nitelikte ise dava sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine girecektir. Anılan maddenin gerekçesinde aynen (kaçakçılık suçları ister kullanma ve tüketim veya ticari nitelikte olsun, ister teşekküllerce veya toplu şekilde işlenen mahiyet ve nitelikte olsun, kural bu suçlara yine adliye mahkemelerinde bakılacaktır. Büyük sayılara ulaşan, çok sayıda ve değişik hükmeleri içeren mevzuata dayanan ve ihtisasa ilişkin bulunan bu nevi davaların geniş

çapta sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine alınması düşünülmemiştir. Ancak münferit, toplu veya teşekküllerce işlenmekle beraber boyutları itibariyle yukarıda açıklanan yönleri ile devletin iç ve dış güvenliğini tehdit edecek dereceyi ihraz etmiş kaçakçılık suçlarına bakmak görevi bu ek madde ile sıkıyönetim askeri mahkemelerinin görevine dahil edilmiştir.) denilmiştir.

Bu gerekçeye göre, ancak devletin iç ve dış güvenliğini tehdit edecek nitelikte olan kaçakçılık suçları, istisnai olarak sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülecektir.

Ne madde metnin de, ne de gerekçede kaçakçılığın hangi hallerde devletin siyasi, mali, iktisadi, askeri ve idari güvenliğini bozacak nitelikte olabileceğine dair bir ölçü getirilmediğine göre, kuşkusuz bu husus mahkemelerce takdir edilecek ve ölçü de içtihat yolu ile belirlenecektir.

Bir kaçakçılığın, devletin mali ve iktisadi güvenliğini bozabilecek nitelikte olup olmadığı takdir edilirken, sadece para değerinin esas alınması, bunun sübjektif bir ölçü olması nedeniyle sürekli görev anlaşmazlıklarına ve davaların uzamasına ve dolayısıyla cezaların etkinliğinin azalmasına neden olacaktır. Bundan başka devletin siyasi, askeri ve idari güvenliğinin tehdit edilip edilmediğinin parasal değerinde saptanması mümkün değildir.

Görevi saptarken, kaçakçılığın ek-4. maddeleri yazılı dereceye ulaşmış ulaşmadığı hususu sadece maddi değer esas alınması ile değil, dava konusu eylemin icra edilmesinde öngörülen gaye ve kaçırılan eşyanın niteliği de gözönüne alınmak suretiyle devletin siyasi, mali, iktisadi, askeri ve idari güvenliği yönünden doğabileceği tehlike ve zararın boyutları değerlendirilmek suretiyle tesbit edilmesi gerekir.

Dava konusu olayda devletin yukarıda sayılan güvenliklerinden birinin tehdit edilmesi amacıyla işlendiği hususunda dosyada bir kanıt bulunmadığı gibi, iddianamede dahi yurtdışına hangi gün ve hangi miktarda ve değerinde uyuşturucu madde kaçakçılığı da belirtilmediğinden ve dosya kapsamından da saptanamadığından, olayın boyutları yönünden devletin iç ve dış güvenliğini bozacak nitelikte olduğunu da kabule olanak yoktur.

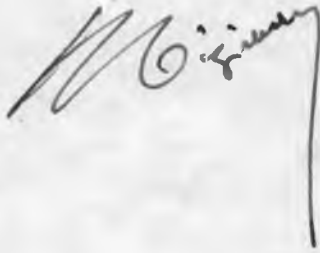
Öte yandan atılı suçun, 1402 sayılı Yasa'nın öngördüğü biçimde sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlendiği hususunda ve sanıkların yasa dışı örgütlerle ilişkileri bulunduğu yolunda da dosyada bir kanıt bulunmadığından 1402 sayılı Yasa'nın 13., ve 15. maddelerindeki koşullarda gerçekleşmemiştir.

Bu nedenlerle davanın Adli Yargı yerinde görülmesi ve Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 15.2.1984 günlü, esas 1983/14, karar 1984/16 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 5.11.1984 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

A. Mazhar Akman

Üye

A. Cemal Göğüş

Üye

Necati Karakış

Üye

Ergun Argon

Üye

Muammer Aksüt

gk

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1984/149

KARAR NO : 1984/460

KARŞI OY YAZISI

Olay tarihinde Yasa dışı Yurtsever Devrimci Gençlik Derneği ile İlerici Gençler Derneği mensupları ideolojik nedenlerle kavga etmişler bu arada T.C.K.nunun 141/1 maddesine muhalefetten hükümlü sanık, Erdal Aydemir silahı ile üç el ateş etmiştir. Bu durumun karakola haber verilmesi üzerine sanık polis memuru olay yerine gelmiş ve bazı şahısların kaçıştıklarını görerek dur ihtarında bulunmuş, dur ihtarına uymayan maktule ateş ederek onun ölümüne neden olmuştur.

Sanık Erdal Aydemir'in ruhsatsız silâh taşınması ve ateş etmesinin ideolojik kökenli şiddet eylemi niteliğinde bulunduğu açıktır. Belirtilen olaya müdahale eden sanık Asım Güney hakkındaki dava ile Erdal Aydemir'in fiiline ilişkin davaların irtibatlı olduğu ve 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanununun 13/b maddesine göre her iki davanın da Sıkıyönetim Askerî Mahkemesinde ruiyetinin gerektiği düşüncesinde olduğundan İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Nolu Askerî Mahkemesinin görüvüzlük kararının her iki sanık yönünden kaldırılması görüşündeyim.

Üye

A.Cemal Göğüs

